
Nyheter

"Europa". Yttre händelser som ger oss inre upptäckter

📄 Kristianstadsbladet

2021-04-03

2

"Europa". Yttre händelser som ger oss inre upptäckter

□ Kristianstadsbladet. 2021-04-03. Sida: 7

BOKRECENSION

Äntligen en roman som tillvaratar berättelsens möjligheter att utforska det mänskliga varat. Så skriver litteraturkritikern Jimmy Vulovic om Maxim Grigorievs "Europa".

Nikita lämnade Ryssland som ung. När han kom till Frankrike tog hans välgörare och vän Nina hand om honom. Även hon med en emigranthistoria bakom sig. Hon är betydligt äldre än Nikita och efter att hon avlidit får han ärvva hennes lägenhet i Nice. Där finns också hennes anteckningsböcker. Nikita läser.

Under tiden får även vi som läsare ta del av deras historia tillsammans, ett beroendeförhållande med en tydlig sexuell underton där Nikita är den underordnade. Nina är en svartsynt kvinna, mycket ensam och bitter. Och i takt med att Nikita läser framträder hela hennes, och deras, komplexitet. Så kan, mycket förenklat, det yttre händelseförloppet i Maxim Grigorievs roman "Europa" beskrivas.

Men romanen handlar egentligen inte så mycket om yttre händelser, utan syftar mer till att skildra inre skeenden och känslor. Och i det avseendet är den lyckad. Den arbetar sig sakta men övertygande och säkert in i både de gestaltade personerna och mig som läsare. Exempelvis genom att det inledande starka fokuset på yttre miljöbeskrivningar efterhand övergår i att tränga allt djupare in i huvudpersonen Nikita. Jag uppfattar det som ett medvetet berättartekniskt grepp för att locka mig in i hans inre värld. Och när jag väl omslutits av Nikitas och Ninas svärta, tänker jag inte längre på yttre händelseförlopp. Jag är då fast i deras inre.

Emigranttemat är ett av de mest centrala i romanen. Resenärens naturligaste instinkt är nog jämförelsen. Så är det även för Nikita och Nina. Därför sätts västeuropeisk kultur ofta i relation till rysk. Ofta med hjälp av litteratur- och konstreferenser. Utan att för den sakens skull hänfälla åt snobberi. Och utan att väja för att kultur ofta bara är en tunn fernissa av ord och bilder lagda på människans slumrande och ständigt hotande

aggressivitet. Det är i alla fall så jag tolkar de återkommande vålds- och självskadefantasier Nikita ger uttryck för.

Till emigrantens instinktiva jämförelser kan även dennes återkommande känslor av smärta och rotlöshet läggas. Om vi tror på Maxim Grigorievs roman vill säga. Och det gör jag.

Han fångar nämligen i de gestaltade personerna skickligt den distanserande och analytiska blick som smärtsam rotlöshet framkallar. I romanen står det skrivet: "För dem som saknar hemland, skrev Adorno, sade hon där hon satt, blir skrivandet ett hem." Orden är talande för många av personerna i "Europa". Jag tror till exempel inte det är en slump att de alla är skrivande människor. Men det är nog heller ingen slump att de i sitt skrivande inte sysslar med egna ord. De är översättare, lever sina liv likt emigranter någonstans mellan källtexter och måltexter.

Romanen är, som du nog förstår, ingen munter läsning. Mörkret pågår dessutom väldigt länge, närmare

bestämt 445 sidor.

Ändå gör den mig glad. Inte på grund av händelserna och svärten förstås, men på grund av att jag nu äntligen har fått läsa en riktig roman igen, en berättelse som utan alltför uppenbara försök att vara underhållande ger sig i kast med att söka svar på några centrala frågeställningar i det mänskliga varat.
Roman Maxim Grigoriev

"Europa"
(Albert Bonniers)

Maxim Grigoriev, född 1980 i Moskva och uppvuxen i Stockholm, delar i dag sin tid mellan Porto och Paris. Hans första bok, novellsamlingen "Städer", utkom 2014 och tilldelades Borås Tidnings debutantpris.

© Kristianstadsbladet eller artikelförfattaren. Utgivare: Jörgen

Svensson. Databasens namn: Jörgen Svensson /

Kristianstadsbladet / retriever-info.com

Alla artiklar är skyddade av upphovsrättslagen. Artiklar får ej distribueras utanför den egna organisationen utan godkännande från Retriever eller den enskilde utgivaren.

Läs hela artikeln på <http://ret.nu/tUadcOPX>